

**„BIBLIOTEKA DLA DYDAKTYKI III”
SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ W RAMACH
XLIV FORUM SEKCJI BIBLIOTEK SZKÓŁ WYŻSZYCH SBP
PRZY ZO W KATOWICACH
CHORZÓW, 26 WRZEŚNIA 2019 R.**

26 września 2019 r. Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Chorzowie zorganizowała trzecią edycję konferencji *Biblioteka dla dydaktyki*. Tematyka tegorocznego spotkania skupiała się wokół dydaktyki we współczesnej bibliotece w wymiarze teoretycznym i praktycznym. Współorganizatorem konferencji był Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Patronat nad wydarzeniem objęli Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Katowicach, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach.

Zakres konferencji pozwolił na wieloaspektowe ukazanie problematyki umiejętności informacyjnych użytkowników, e-learningu w bibliotekach, dostępu do treści cyfrowych, promocji usług bibliotecznych, social mediów, narzędzi i zasobów internetowych w pracy bibliotekarza, kulturotwórczej i edukacyjnej funkcji bibliotek.

Otwarcia konferencji i wprowadzenia do obrad dokonał Dziekan Wydziału Zamiejscowego WSB w Chorzowie dr Krzysztof Koj. Prelegentów oraz uczestników spotkania powitała Bogumiła Urban – dyrektor Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Chorzowie.

Pierwszą sesję obrad poprowadził prof. dr hab. Wiesław Babik (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), który w imieniu dr hab. prof. UP Hanny Batorowskiej (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie) zaprezentował referat *Kultura bezpieczeństwa informacyjnego*. W wystąpieniu omówiono problemy definicyjne terminu „bezpieczeństwo informacyjne”, komponenty kultury bezpieczeństwa informacyjnego oraz jej wartość w budowaniu społecznego porządku informacyjnego. Kultura bezpieczeństwa informacyjnego to świadome stosowanie i wykorzystanie informacji, ze szczególnym uwzględnieniem jej oddziaływania na otoczenie. Autorka, oprócz kultury informacyjnej, ekologii informacji, polityki informacyjnej, kultury

¹ Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

organizacyjnej i wychowania informacyjnego, wymieniła bezpieczeństwo informacyjne jako jeden z podstawowych elementów kultury bezpieczeństwa narodowego. W warunkach stale zmieniającego się otoczenia nadmiar informacji oraz manipulowanie nią stanowi zagrożenie i doprowadza do utraty bezpieczeństwa. Kształtowanie kultury bezpieczeństwa informacyjnego, wspomagającej świadomy odbiór mediów, to wyzwanie, przed którym stają współczesne społeczeństwa.

Wystąpienie dr Anny Matysek (Uniwersytet Śląski w Katowicach) *Zasoby i narzędzia internetowe w pracy bibliotekarza* dotyczyło praktycznego aspektu ich wykorzystania w bibliotekach akademickich. Prelegentka scharakteryzowała funkcjonowanie wyszukiwarek naukowych: Google Scholar, Semantic Scholar, Microsoft Academic, RefSeek, BASE oraz przedstawiła zalety korzystania z menedżerów bibliografii – PaperPile, Mendeley, EndNote, Zotero, Citavi. Wśród źródeł informacji naukowej, z których korzystają użytkownicy bibliotek akademickich, wymieniła: Google i Google Scholar, multiwyszukiwarki bibliotek uczelnianych, dziedzinowe bazy danych i wyszukiwarki naukowe. W dzisiejszych czasach zasoby internetowe umożliwiają pracę zdalną, bez wychodzenia z domu. Dotarcie do istotnych informacji i dostęp do bieżących wyników naukowych jest możliwy dzięki wykorzystaniu odpowiednich narzędzi, którymi są wyszukiwarki i menedżery bibliografii.

„*Be blended*”, czyli *dekalog edukacji internetowej w praktyce* to referat dr Marleny Gęborskiej (Uniwersytet Śląski w Katowicach). Omawiane przez autorkę zagadnienia zakładają łączenie edukacji internetowej ze stacjonarną („*Be blended*”). Wśród wytycznych tytułowego dekalogu wymienić należy: skupienie uwagi na interakcjach ze studentami, utworzenie grupy społecznej z uczestników zajęć, indywidualny poziom trudności zajęć dla poszczególnych członków, sprecyzowane cele, sprawdzanie wiedzy, oddzielenie procesu nauczania od etapu weryfikacji przyswojonej nauki oraz monitorowanie przebiegu nauczania.

Pierwszą część obrad zamykało wystąpienie dr Karin Wawrzynek (Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie) zatytułowane *Biblioteka publiczna a społeczność lokalna. Cel i znaczenie słowników regionalnych na przykładzie elektronicznego Jaworznickiego Słownika Biograficznego. Jaworznicki Słownik Biograficzny* jest opracowywany w Dziale Informacji Regionalnej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworznie. Ma charakter popularnonaukowy i jest dostępny w wersji elektronicznej, co pozwala na szybkie dotarcie do poszukiwanej informacji. Słownik udostępnia dane dotyczące mieszkańców i społeczności Jaworzna, historii miasta i rozwoju jego kultury. Hasła – w porządku alfabetycznym – przyporządkowano do 15 kategorii. Źródłem dla biogramów są ustne relacje oraz materiały udostępniane przez biblioteki naukowe. Dzięki współpracy z badaczką dziejów Jaworzna – Marią Leś-Runicką – możliwe jest dokładne zaprezentowanie postaci znanych i zasłużonych tego miasta.

Sesję drugą konferencji rozpoczął referat Anny Kubicy (Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach) *Eduś i GEOHIST jako wsparcie w realizacji tematów regionalnych*. Eduś – Platforma Edukacji Regionalnej – to efekt działalności Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej. Projekt jest skierowany do młodzieży w wieku 12-18 lat i dostarcza nauczycielom dodatkowych materiałów do zajęć z przedmiotu wiedzy o regionie. Platforma daje możliwość poszerzenia informacji z zakresu tematyki lokalnej, dając pełną swobodę w wybieraniu pojedynczych fragmentów z materiałów opublikowanych w Eduś. GEOHIST – Śląski Słownik Geograficzno-Historyczny – to inicjatywa mająca na celu upowszechnianie historycznych danych statystycznych w celach naukowych, edukacyjnych i popularyzatorskich. Ten najnowszy projekt Instytutu przedstawia przekrój społeczny mieszkańców obecnego województwa śląskiego w latach 1900-2012 z podziałem na historyczne i współczesne województwa, powiaty, gminy. GEOHIST daje możliwość utworzenia baz danych o charakterze statystycznym, a na ich podstawie interaktywnych map. Materiały edukacyjne zawarte w Eduś oraz GEOHIST mogą stanowić uzupełnienie tematów regionalnych realizowanych w trakcie zajęć szkolnych.

Wsparcie dydaktyczne dla nauczycieli na przykładzie współpracy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrze z placówkami oświatowymi to wystąpienie Justyny Konieczny (Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrze). Autorka zaprezentowała rolę miejskiej biblioteki w środowisku lokalnym. Przybliżyła uczestnikom konferencji realizowane przez MBP w Zabrze inicjatywy mające na celu aktywizowanie użytkowników do odkrywania świata. Funkcją biblioteki jest integrowanie lokalnej społeczności oraz oferowanie szerokiego zakresu zajęć. W oparciu o prowadzone projekty i przedsięwzięcia edukacyjne prelegentka omówiła formy współpracy z nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Referat zamykający obrady – *Czy sztuka jest nudna? Jak sprawić, by uczeń odłożył komórkę i użył komórek* – przedstawiła Katarzyna Czapla-Durska (Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Katowicach). Prelegentka, która na co dzień zajmuje się edukacją poprzez sztukę, omówiła mity i trudności w odbiorze kultury wysokiej, z którymi spotyka się podczas swojej pracy. Ze względu na brak wiedzy, kompetencji językowych czy postrzeganie sztuki jako zjawiska elitarnego, uczniów nie interesuje rola odbiorcy sztuki. Sposobem na pokonanie tych przeciwności jest podniesienie poziomu wiedzy o funkcji i znaczeniu sztuki w edukacji. Zachęcenie uczniów do kontaktu ze sztuką, refleksji, prowadzenia rozmów o emocjach, docierania do ukrytego sensu dzieł ukształtuje ich nowe zdolności i umiejętności.

Funkcję moderatora drugiej sesji oraz dyskusji towarzyszącej zakończeniu obrad pełniła dr Hanna Langer (Uniwersytet Śląski w Katowicach).

Konferencja *Biblioteka dla dydaktyki* to spotkanie praktyków i teoretyków, integrujące bibliotekarzy oraz nauczycieli akademickich. Wymiana

wiedzy i doświadczeń umożliwia wykorzystanie zdobytych informacji w codziennej działalności. Różnorodność tematyczna konferencji pozwala na przedstawienie szerokiego zakresu zagadnień związanych z pracą w bibliotekach akademickich, publicznych, szkolnych i pedagogicznych.